

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 8. SIERPNIA ROKU 1800. w PIĄTEK.

Obwieszczenie Wierzycieli masy Cabritowskiej, względem oznaczonej tymczasowej dywidendy w proporcji osmego procentu z gotowych pieniędzy.

Kommissya wspólna przez Nayaśnieysze dwa Dwory Cesarzkie i Królewsko-Pruski do upadłych sześciu Banków, to jest: UUr. Piotra Teppera, Karola Schultza, Fryderyka Cabrita, Prota Potockiego, Macieja Lyszkiewicza, i Dawida Heyzlera wyznaczona.

Chociaż ułożenia swe szczególnie poświęca temu zamiarowi, aby iak nayrychleyszą wierzycielom upadłych banków przybliżyć satysfakcyą, kiedy atoli w tym momencie zupełnie chęci swej dogodzić nie może, tyle jednak zawsze z siebie czynić gotowa, ile przepis instrukcyi wskazuje, ile troskliwość jej o dobro wierzycieli, żądanie tychże zaspokoić dozwala; Dla tego znajdując fundusz w masie Cabritowskiej z gotowizny składający się, takowy dla tychże wierzycieli Cabritowskich na tymczasową dywidendę przeznacza, w sposobie następującym:

1mo. Dywidenda kredytorom Cabritowskim oznaczona, wydana będzie z pieniędzy gotowych na rzecz teyże masy, w kasie bankowej Warszawskiej, w depozytach sądów Szlacheckich Gallicyjskich, w Guberniach Rossyjskich, kraju dawną Polskę składającym eksystujących, w Cudnowie i Peterzbürgu leżących, a do miliona złotych Polskich wynoszących.

2do. Taż dywidenda kombinując leżące pieniądze z długami w masie Cabritowskiej jeszcze nieopłaconemi, ośm od sta wynosi, tak zaś rozdana będzie, aby wierzyciele Cabritowscy każdego respektiwe kraiu, do kassy w tymże kraiu naybliższej, ile taż kassa wystarczy, affygnowanemi byli, co w tym celu sporządzone w Deputacyi teyże masy Tabelle okazują, wiele w każdej kassie jest pieniędzy, którzy wierzyciele do nich affygnowani być mają, i iaka kwota dla każdego z dywidendy wypada.

3tio. Gdzie który wierzyciel Cabritowski dług do masy Cabritowskiej winien, lub pożyczkę z niey wziął, tam dług, lub pożyczka z dywidendy potrącona być ma, a reszta do

zapłacenia affygnowana zostanie; gdzieby zaś dywidenda na potrącenie niewystarczała, tam samą dywidendę z długu lub pożyczki odtrąciwszy, o resztę długu upomnieć się, lub reszty pożyczki do przyszłej powtórney dywidendy czekać masie Cabritowskiej pozostanie.

4to. Sporządzone stołownie do powyższych prawideł Tabelle, tak kassie Warszawskiej, iako też sądom Szlacheckim Gallicyjskim i Rządowi Guberskim, niemniey JW. Houwaltowi do Litwy, Ur. Jeziorkowskiemu do Cudnowa, i Bergenowi do Peterzburga przelać poleca, wraz z rekwizycyą tym końcem, aby z pieniędzy do masy Cabritowskiej należących, osobom w Tabellach wymienionym, lub ich Cessyonaryuszom, albo umocowanym podług praw każdego kraiu plenipotentom, kwoty z niniejszey dywidendy wypadające, a co do każdego w szczególności wypisane, za kwitem wypłacili.

5to. Tam gdzie na summy wierzycielskie areszta są założone, gdzie dla nienkończonego dzieła sukcesyi lub opieki, niepewność oddania pieniędzy zachodzić będzie, kwota z dywidendy wypadająca, sądowi przyzwoitemu do depozytu za kwitem oddana będzie.

6to. Dowod nastąpionego zapłacenia dywidendy, odpis na wexlu oryginalnym, bądź innego nazwiska dokumencie, w masie Cabritowskiej likwidowanym, i przez dekret w Kommissyi przyznanym stanowiąc ma, które to odpisy w Warszawie UUr. Kijewski Prokurator teyże masy, i Kościecki Archiwista; w Gallicyi JWW. Kommissarze depozytowi, a w Prowincyach Rossyjskich JW. Houwalt, Ur. Jeziorkowski, i Berghen skutecznie na oryginalnych wexlach, i innych, iak wyżej dokumentach powinni będą, do czego niniejsza Rezolucya za pełnomocnictwo służyć im będzie. Gdyby zaś wierzycielowi któremu niedogodno było wexel oryginalny w Warszawie u plenipotentą będący, w miejsce dywidendy dla niego przeznaczonej przesyłać, wolność w tey mierze zostawiać się wierzycielowi odpisu na tymże wexlu, lub innego nazwiska dokumencie Cabritowskim żądać od PP. Kijewskie-

go i *Kościeckiego*, którzy odpis na oryginalne zanotowawszy, świadectwo nastapionego odpisania dywidendy wydadzą, za okazaniem którego pieniądze z kasy przyzwoitej wyliczone będą.

7mo. Ponieważ większa część wierzyteli *Cabritowskich* mają wexle i innego rodzaju dokumenta *Cabritowskie* na złoto, którym też kapitały w złocie dekrétami przysądzone zostały, a przy terażniejszym wyrachowaniu dywidendy w Tabellach od kapitałów, czyli summ dekrétami przyznanych, na monetę dukat po złotych Pol: 18. rachując policzonych, dywidenda także w proporcji na złote Polskie umiarkowaną została, w kraju zaś dawniej *Polskim*, kurs dukatów nie jest jednolity, tak dalece: iż gdyby dywidenda na samo złoto rachować się miała, ośm od sta niewyniosłaby; przeto przy wyliczeniu kwot, teraż na dywidendę w Tabellach przeznaczonych, kto z wierzyteli złotem też dywidendę odbierać będzie, temu w *Galicji* i *Prusach* dukat za Zł: Pol: dziewiętnaście, a w *Rosji* za Zł: Pol: dwadzieścia policzony zostanie: w przyszłym zaś czasie, gdy się następna dywidenda, lub ostateczna z masy satysfakcja dawać będzie, wierzytelom summy w złocie przyznane mającym na dopełnienie dywidendy ośmio-procentowej w złocie, naprzód niedobór na dukatach w niniejszej dywidendzie, podług powyższego onych waloru, bonifikowany zostanie.

Chcąc zaś aby niniejsza Komisji decyzyja zupełnie zamiarowi swemu odpowiedziała, i każdego doszła wiadomości, takową z Tabellami do *Gazet* wszystkich trzech krajów podać, tudzież do *Ładów Szlacheckich Galicyjskich*, *Rządów Gubernskich Rosyjskich*, oraz *Regencyi Królewsko-Pruskiej*, w exemplarzach rozestąć Kancellaryi swej poleca. Niemniej też *J.W. Houwaltowi*, *Ur. Gęziorkowskiemu*, i *Berghenowi*, tudzież kasie generalnej komuniowanej być postanawia.— *Działo się w Warszawie na sesji Komisji dnia 26. Lipca roku 1800.*

Pod niebytność *J.W. Prezesa*.

J. Gawroński J. C. Mci Konsyliarz.

(L. S.) *W. Lalewicz S. K. B. Regent.*

Stosownie do tego Obwieszczenia, przylączając się przy niniejszej *Gazecie* Tabelle okazujące wiele kto z wierzyteli masy *Cabritowskiej*, i z iakiej kasy gotowizną tymczasowej dywidendy dostać ma.

z *Paryża* dnia 22. *Lipca*.

Monitor wczorajszy ogłosił przybycie z *Wiednia* do *Paryża* *Generała Austriackiego*

St. Julien. Przejeżdżał przez *Medyolan* i miał sobie dodanego w podróży adjutanta od *Generała Masseny*. Ma on zlecenie od *Cesarza*, ułożyć warunki ogólnego zawieszenia broni, równie iak porozumieć się względem rozmaitych okoliczności, które w czasie wykonywania konwencji pod *Marengo* zaszły.

Wiadomo jest, iż mieszkańcy w *St. Cloud* przed niejakim czasem podali żądanie, aby bywszy tamtejszy *Królewski* zamek pierwszemu *Konsulowi* w dowód wdzięczności narodowej był podarowanym. Trybunał do roztrząśnienia tej rzeczy mianował komisję. Na dniu wczorajszym *Challan* zdając raport w tej mierze doniósł, iż *Bonaparte* na konferencji, którą odbył z pomienioną komisją, oświadczył: iż przez cały ciąg sprawowanego przez siebie urzędu, równie iak w rok po złożeniu onego, nie przyjmie nie od *Narodu*. Wszakże po tym upłynionym czasie jeżeli zdawać się będzie rzeczą sprawiedliwą, aby był do niego przystosowanym artykuł konstytucji, na mocy którego oznaczone są nagrody dla wojowników, którzy *Rzplce* okazałe przyługi wyświadczyli, na ow czas on przyjąłby z wdzięcznością dobrodzieystwa *Narodu*. Procz tego zamiarem jego było podać propozycją *Ciału Prawodawczemu*, do wyznaczenia nagród tym wojownikom, którzy przez swoje dzieła i bezinteresowność szczególną zyskali sławę. Szrodek ten byłby najpewniejszym, do wytracenia wszelkich zarodów zepsucia, a razem najzdolniejszym do ożywienia ducha publicznego.

Stosownie przeto do tak otwartego *Bonaparty* oświadczenia, żądanie mieszkańców *St. Cloud* zostało odsunięte. Dopiero przy ułożeniu wydatków i dochodów na rok 9. (dodał zdający raport *Challan*) roztrząsać będziemy, czyli nie będzie można skutecznie projekt godny wielkiego *Narodu*, który otaczając okazałością najpierwszych urzędników swoich, wzbuścić powinien uszanowanie, a razem dać poznać potęgę swoją.

Rząd nasz zwraca teraz największą uwagę na marynarkę narodową, zawczoraj mianował

naępujących Prefektów marynarki: Radcę Stanu *Caffarelli* w *Brest*, kontr-admirała *Venice* w *Tulonie*; Radcę Stanu *Redon* w *Orient*; kontr-admirała *Martin* w *Rocheport*, kontr-admirała *Nielly* w *Antwerpij*; i kommissarza *Bartin* w *Havre*.

Innym wyrokiem szef brygady *Bessieres* mianowany jest Generałem brygady, i drugim kommandantem gwardyi pieszej Konsularney, a szef brygady *Ordouer* kommandantem gwardyi Konsularney konney.

Podług wyszczególnienia autentycznego, wojska nasze w fortcach *Włoskich*, które im na mocy konwencji pod dniem 16 Czerwca wydane zostały, to jest w cytadelli *Medyolańskiej*, *Turyńskiej*, *Tortonie*, *Alexandryi*, *Placencji*, *Seravalle*, *Pawij*, *Genui*, *Sawonie*, *Cewa*, *Coni*, *Pizzighetone* i *Aronie*, prócz armat na mocy tejże samej konwencji *Austryjakom* wydanych, znalazły składy następujące:

1176 armat, 258 moździerzy, 96 aubic i 155 rozmaitych innych sztuk. W ogóle 1685 sztuk, i 1652 lawetów, prócz tego 592,254 kul armatnych 52,786, bomb 11649, kul od aubic, i 67,869 granatów; 5 millionów 17,178 ładunków karabinowych, million 706,000 funtów prochu, 517,360 funtów ołowiu, million 529356 skałek i 36,707 karabinów. W *Medyolanie* było armat 72, w *Turynie* 374, w *Tortonie* 114, w *Alexandryi* 205, w *Placencji* 28, w *Seravalli* 14, w *Pawij* 214, w *Genui* 218, w *Sawonie* 155, w *Cewa* 51, w *Coni* 155, w *Pizzighetone* 26, i w *Arona* 19.

Minister wojenny *Carnot* był dotąd chorym, — wszakże zdrowie polepszyło mu się i już zaczął znowu pracować chociaż jeszcze nie wychodzi.

Lubo *Monitor* nie ogłosił jeszcze wiadomości o zawartym zawieszeniu broni nad *Renem*, wszelako wiemy o niej z pewnością.

Przy zajęciu *Landshut* w *Bawaryi* jeszcze na dniu 10 Lipca, wojska nasze użyły następującego podstępu wojennego. Przystępy do tamtejszego mostu na rzece *Iser* są po bokach gościńca bardzo bagnistemi. Żołnierze znieśli

przeto ze wszystkich okolic deski, belki, &c. i za pomocą ich utworzyli pewny rodzaj mostu na tychże bagnach, przez most takowy żołnierze nie tylko piesi, ale i konni przechodzić mogli, a tym sposobem wkroczyli i natarli na te miejsca, gdzie się ich *Austryjacy* najmniej spodziewali.

Po mowie mianey w Trybunacie przez Ob. *Jean Debry* na pochwałę pierwszego Grenadyera Rzpłtę *Latour d'Auvergne*, uchwalono, aby w dzień uroczystości założenia Rzpłtę, Prezydent Trybunatu miał mowę na pochwałę wojowników *Francuzkich* poległych w obronie oyczyzny. *Jean Debry* dodał także, iż jeżeli nadzieje pokoju na nowo zawiedzionemi zostaną, wszystkich środków natężyć należy, aby Rzpłta w nieszczęście i poniżenie nie wpadła.

Papiery nasze podniosły się dziś do 33 franków i 75 centimów.

Z *Brest* donoszą, iż Admirał *Latouche* użył tam najlepszych środków, dla wstrzymania *Anglików* zbyt się do portu tego zbliżających. Nie sypia on nigdy na lądzie, a przykład ten najlepsze za sobą sprowadza skutki. Codziennie każe czynić manewry z armatami, równie iak inne manewry. Eskadra zawsze stoi gotowa do wyjścia pod żagle. Odtąd iak nieprzyjaciół jest o tym uwiadomiony, nie zbliża się teraz tak bardzo do portu.

Względem położenia *Malty*, *Monitor* następujące jeszcze ogłosił wiadomości.

„Adjutant *St Remy*, który na dniu 5. Maja z *Tulonu* wyjechał, przybył przy końcu tego miesiąca do *Malty*. Od 10. miesięcy załoga żadney wiadomości z *Francyi* nie miała, Statek bombardyerki, na którym puścił się adjutant *St. Remy*, wbiegł do *Malty* o samym świetle, wśród wystrzałów z okrętów nieprzyjacielskich dawanych. Oznaymił on, iż w szpitalu *Maltańskim* nie znajduje się więcej nad 40 chorych, reszta zaś załogi w najlepszym została zdrowiu. Pierwszego roku plukady cały prawie garnizon podlegał chorobie oczów, teraz jednak zupełnie do klimatu przywykł. Nosi suknie z białej bawełnicy,

podeszwy u trzewików ma zrobione z rozmaitych sierści, a zamiast skóry do nich używa materii wełnianej. Każdy żołnierz ma osobny ogród przez siebie uprawiany, z którego tyle wydobywa roślin, iż je mieszkańcom tamtejszym sprzedawać jeszcze może. Z początku oblegające wojska wysypały rozmaite baterie i chciały bomby do miasta rzucać, lecz skutki tych usiłowań przywiodły je do zaniechania wszystkiego. Generał *Vauboiss* pozbył się po trosze zbyt wielką liczbę mieszkańców, teraz nie znajduje się ich więcej nad 3. do 4. tysięcy. W mieście 400 mułów użytych jest do artylleryi; na młynach nie zbywa. Żałoga ma teraz żywności aż do połowy zimy, prócz tego także małe statki ze zbożem zawsze się do portu przemykają. Z resztą załoga ciągle się wesołości utrzymuje, każdego wieczora dany jest koncert i komedia. Adjutant *St. Remy*, który świeżo przywoził z sobą z *Francyi* wiadomości, był z wielką radością przyjętym. Oznajmił garnizonowi ustanie wszelkich partyów, zaprowadzenie silnego rządu, uspokojenie *Wandei*, rozpoczęcie kampanij, zwycięstwa nad *Renem*, i przybycie pierwszego Konsula do armij odwodowej. Wielka liczba ludzi zatrudnia się rybołówstwem, a Generał *Vauboiss* założył magazyn ryb solonych, co jest nowym do utrzymywania się źródłem. Każde pomieszkanie żołnierza ma małe podworko, w którym kurczęta i krowki wychowują się. Artyllerya w najlepszym zostaje składzie. Niezdobyte fortyfikacje twierdzą tę otaczające, wszystkie są naprawione i w dobrym postawione stanie. Korzystano z długiej blokady dla wygotowania znacznej liczby nowych ławetów. Znajduje się w *Malcie* przeszło tysiąc armat, opatrzonych we wszystkie należące do nich potrzeby. Generał *Vauboiss* Generał *Chaness* komendant artylleryi, Generał *Denzel*, kontr-admirał *Villeneuve* komendant portu, zgoda wszyscy officerowie żyją z sobą w najlepszym porozumieniu, i jednym tchną duchem. Żołnierze mówią, iż w *Malcie* chcą zakończyć czteroletnią służbę swoją.

Adjutant *St. Remy* powrócił na małym statku do *Francyi*. Cóż się zdarzyło, iż płynął o pół mili tylko od nieprzyjacielskich okrętów, a w takim razie kazał zdejmować maszty i płynął tylko za pomocą steru, aby nie tak łatwo mógł być odkrytym.

Jakkolwiek wszyscy podchlebiają tu sobie nadzieją pokoju, Rząd jednak nieprześcinać czynić jak dawniej uzbrajać, aby na każdy przypadek był wpogotowi.

Kapitan *Baudin* rozpoczął już w krotce podróż do odkrycia odległych krajów, z roz-

maitemi uczonemi i artystami na fregatach *Geograf* i *Naturalista*. Otrzymał już potrzebne od wszystkich rządów paszporty.

Konsulowie rozkazali, aby na pamiątkę wniścia *Francuzów* do *Monachium* i załączenia znacznej części *Bawaryi* przez armię *Reńską*, wybity był medal, tudzież aby pałasz pierwszego Grenadyera *Rzpltey Latour d'Auvergne*, w świątyni *Marsa* był zawieszonym.

Sławny architekt *Louis* który pałac równości i teatr *Rzpltey* wytworzył, w tych dniach tu umarł.

Do *Kadix* podług ostatnich wiadomości w 14 dniach zawinęło przeszło 60 okrętów pomiędzy którymi 50 *Hiszpańskich* liczą. Jedną brygantynę *Angielską* przyprowadził tam kapr *Francuzki* nazywający się *Basman-Oglu*.

Rząd i Konsulta w *Piemontcie* wydały następujący dekret 1.) Wszyscy mieszkańcy *Piemontu*, nie zostający w służbie *Rzpltey Francuskiej*, mają nosić kokardę *Piemontską* z kolorów czerwonego, niebieskiego i pomarańczowego złożoną. 2.) Wszystkie akta publiczne mają być wydawane w imieniu Narodu *Piemontskiego* podług kalendarza *Francuskiego* z przylaczeniem jednak rachuby dawnej. 3.) Wszystkie tytuły, herby i szlachectwo zniesione są w *Piemontcie*. Samo tylko nazwisko Obywatela ma być w użyciu.

Innym dekretem zniesione są tortury, a Komisya z 2 wojskowych i 5 cywilnych osob złożona, ma się zatrudniać sądzeniem przestępstw przeciw bezpieczeństwu publicznemu popełnianych. W *Turyń* na honor *Bonaparty* i armij *Włoskiej* ma być monument wdzięczności wystawiony.

Sila zbrojna *Rzpltey Cisalpińskiej* pomyślnie i z szybkością została utworzoną. Za staraniem *G. Pino* wyszła już z *Medyolanu* jedna pułbręgada od tysiąca ludzi, druga jest bliżką dopełnienia swego, równie jak jeden regiment kawalerji i korpus artylleryi. *G. Lechi* mianowany został Generałem dywizji.

Wścigi konne i piesze odbyły się tu na dniu 18. *Ludwik Daniel* 19 lat mający, otrzymał nadgródę w wścigach pieszych, drugą podobną *Franciszek Daniel Esprit Aubert* 18 lat mający. W wścigach konnych odebrali nadgrody *Jerzy Pacuet* i *Józef Brichard*. Pierwszy odebrał powtórnie nadgródę w wścigach wozowych. Dyfel powozu jego złamał się właśnie w ten czas gdy stanął u celu.

Wyszło tu poema bohaterkie pod tytułem *Bonapartiada*. Pierwsza pieśń zajmuje przeciąg czasu od rozpoczęcia kampanij w r. 1796 aż do pokoju w *Campo Formio*.

Pierwszy Konsul Obywatelowi *Wadeleux* Adjutantowi *G. Lecourbe* za okazane mężstwo

pod *Hochstätt*, gdzie w śródek kolumny nieprzyjacielskiej uderzywszy, przełamał ją i komendanta onej schwycił, ofiarował pałasz honorowy.

Pomiędzy żołnierzami z gwardyi Konsularnej przybył także do *Paryża* bez żadnego szwanku waleczny ieden młodzieniec, który połową żołdu swojego żywił matkę w niedostatku zostającą.

Kapry nasze wielkim szczycą się powodzeniem, ieden z nich uprowadził pod okiem floty kupieckiej *Angielskiej* prawie z samego portu *Lizbońskiego* schwytany ieden okręt *Hiszpański*, i taki rozniósł w tamtej stronie postrach, iż rząd rozkazał brzegi żołnierzami osadzić i mieszkańców w piki uzbroić.

Następujący Artykuł umieszczony w rozmaitych Dziennikach zda się być przeznaczony na ożywienie ducha naszej marynarki. Roztrząsa on zapytanie, z czego pochodzi przewaga floty *Angielskiej* nad naszą.

„Okręty *Francuskie* (wyraża ten Artykuł) mają pierwszeństwo od *Angielskich* w budowli i lekkości, co im sami *Anglicy* przyznają. Oficerowie morscy *Francuzcy* posiadają więcej wiadomości systematycznych w taktyce morskiej nad *Angielskich*. W *Anglii* nie ma szkół marynarki, które we *Francyi* do znakomitej przyszły doskonałości. W odwadze *Francuzi* nie ustępują *Anglikom*, w szybkości manewrow artyllerycznych przewyższają ich, a większa zręczność manewrow *Angielskich* w manewrach okrętowych, częstokroć w ciągu bitwy nierachuje się, gdyż kierowanie okrętu nie wielkiej liczbie jest zostawione, a nawięcej ekwipażu stoi przy bateriach. Dla czegoż więc *Francuzi* pomimo wszystkich tych korzyści, w zdarzonej bitwie morskiej, nie mogą się mierzyć z *Anglikami*. Autor przychylnie tego upatruje w tym, iż *Francuzi* wystrzali swoje kierują ku maszcie, a *Anglicy* w samo korpus okrętu. Pierwsi muszą więc często chybnę czynić wystrzały, gdy tym czasem *Anglicy* nigdy celu swego nie tracą, a tym sposobem armaty nasze z lawetow strącają, manewrow nam gubią i przez bojaźń zatonięcia wszelkie im mężstwo odejmują &c. *Monitor* wzywa znające się na tym osoby, do oświadczenia zdania swojego względem tej myśli.

Monitor umieścił niedawno następujące nad teraźniejszemi okolicznościami uwagi:

„*Anglicy* okrywają morze swoimi przewozowymi statkami. Mają w *Minorce* armią lądową dobrze opłacaną i ubraną, drugą na flocie pod *Quiberon*, inną na brzegach *Angielskich*, która zagraża *Batawii*, co jednak nie przeszkadza Rządowi *Francuzkiemu* wyprowadzić z *Batawii* 30 tysięcy wojska i licznych posiłków z

zachodu do armij odwodowej; tak się to nasz Rząd lęka wszystkich projektów wylądowania. Wszelkie układy, które dziś *Anglia* czyni dla zapalenia wojny domowej we *Francyi*, są natychmiast donoszone Rządowi przez tych samych, którzy dawniej byli jej stronnikami, dziś zaś wiedzą, iż wszystkie nieszczęścia *Francyi* zawsze miały początek w intrygach i dumie gabinetu *Londyńskiego*, a te wszystkie intrygi, a nawet i pieniądze, które do nich używa, idą na pożytek *Francyi*. Prawdziwie Cesarz ma sprzymierzeńca, który mu jest nader pożytecznym, a żołnierzom *Francuzkim* tego już tylko pragnąć należy, ażeby ieden skrzydło tej sławnej armij *Angielskiej* wylądowało bądź na południowe, bądź na zachodnie, bądź nareszcie na północne brzegi. Xiążę *York* dowodzący tą ogromną armią powinienby chcieć, ażeby się znajdował na czelnie tego skrzydła, które wysiądzie na ląd, i można bez zbytecznego podchlebstwa spodziewać się, iż przed przyłączeniem się trzech innych skrzydeł, *Francuzi* postawią go w stanie odebrania po drugi raz podziękowań większej części Parlamentu *Angielskiego*.

Ministerium marynarki—Kopia listu negocyanta z *Buenos-Aires* do swego korespondenta w *Carogne*.—w *Buenos-Aires* 6. Kwiet: 1800.

Dnia 31. Marca fregaty *Francuskie* *la Concorde*, *la Médée*, i *la Franchise*, pierwsza od 48 armat i 500 ludzi ekwipażu, dwie inne od 40 armat i 400 ludzi, pod komendą kapitana *Landolphe*, przybiły do *Monte-Video*. Wyszły z *Rochefort* 6 Maja roku przeszłego, zapędziły się za brzegi *Gwinei*, gdzie zabrały 28 statków *Portugalskich*, *Angielskich*, i *Amerykańskich*. Większa liczba tych zdobywców płynęła z *Indyi*. Ta flotta zniszczyła i popaliła rozmaite osady *Angielskie* i *Portugalskie* na brzegach *Mina* i *Gwinei*, opanowała wyspę *S. Heleny*, gdzie się zatrzymywały idące do *Indyi* okręty. Mowią, iż te fregaty starały się dowiedzieć o okręcie, który wraz z niemi wypłynął, i który ma krążyć około *Danetro*. Ob. *Landolphe* wiezie z sobą depeszę, której nie chciał oddać Gubernatorowi, a którą sam chce oddać Vice-Krolowi przez nappierwszą okazję do *Buenos-Aires*. Mowią, iż ta depesza zawiera w sobie rozkaz pozwolenia fregatom przedaży zdobywców szacowanych do dwóch millionów piastrow. Mają one mocny na sobie ładunek. Jedna z nich wiezie pieniądze i piasek złoty.

Uroczystość d. 14. Lipca obchodzona była z wielkimi wspaniałościami we wszystkich Departamentach, lecz w *Dijon* przerwana była przez przypadek pochodzący z nieostrożności zatrudnionych fajerwerkami. W domie Narodowym przygotowano smoka, który miał wzle-

cieć do wieży dla zapalenia fajerwerku mającego napis *Niech żyje Bonaparte*; od tego fajerwerku miał się zaiąć bukiet na teyże wieży zatknięty. Wszystko się podług myśli udało, lecz w puszcze, z której się bukiet wydobył, pozostało nieco ognia, którego niepostrzeżono, z tego zapaliło się rusztowanie, a około pułnocy pokazał się pożar okropny. Natychmiast uderzono w bębny i dzwony na trwogę. Obywatele pobiegli tam tłumami, lecz wszelki ratunek był niepożyteczny, i nie zostawało iak tylko zapobiedz szerzeniu się ognia, który trwał do 8 godziny z rana. Szczęściem uratowano szacowniejsze sprzęty w obserwatorium, oprócz niektórych rękopismów, które w ogniu spłonęły.

Dnia 6. t. m. w porcie *Rochefort* spuszczone z warsztatu nowo wybudowany Okręt od 74 armat nazwany *Orzel*.

Prefekt Policji kazał zabrać do więzienia wiele osob zapisanych w liście emigrantów, które bez pozwolenia bawiły się w *Paryżu*. Te osoby odprowadzone będą do granic od Brygady do Brygady, a jeżeli powrócą na ziemię Rzpłtey, podpadną przepisom prawa.

Obywatel *Laharpe* Ex-dyrektor *Helwecki* po wydobyciu się z rąk swojej straży, mówi, iż się teraz znajduje w *Paryżu*. Przed swoim oddaleniem z *Helweyji* posłał Ciału Prawodawczemu usprawiedliwające pismo z przyłączonym listem do Prezydenta, gdzie wyraża, że wyjeżdża, ażeby nie gnił w więzieniach, w których jego nieprzyjaciele widzieć by go pragneli. Znam (mowi on) Trybunały i Urzędników, którzy czynią swoją powinność, lecz nigdy uznawać nie będą tyranij.

Donoszą z *Bruxelli*, iż *G. Chalbos* mianowany został kommandantem 25^{tej} Dywizji wojennej na miejscu *G. Carteaux*, który przeszedł do armij *Francuskiej* w *Hollandyi*. Kommandant 24. 25 i 26^{tej} Dywizji poddani są pod rozkazy Generała *Francuskiego* dowodzącego w *Hollandyi*.

Trybun *Royaux* w mowie mianey d. 14 Lip: oświadczył, iż *Latour d'Auvergne* w momencie wyjazdu swego do woyska przybywszy do niego rzekł: Wyjeżdżam obsypany łaskami Rządu, który rozumie, iż jeszcze wart jestem kuli, wzywa mnie, więc stawię się. Dano mi wybór pomiędzy armiami; boję się ażeby nie przybyć za późno do *Włotkij*, pospieszę więc do armii moiego ziomka *Moreau*. Otrzymałem piękny pałasz, należy go pokazać bliżej nieprzyjacielowi. W moim wieku nayożądańsza śmierć

jest na polu bitwy. Gdy my potykać się będziemy z nieprzyjacielem za granicą, wy czuwajcie nad wewnętrznymi nieprzyjaciół, nad tym tłumem emigrantów mieszkających spokojność nabywających dobra Narodowe, którzy jeszcze ukrywają w sobie zbrodnicze zamiary, nie wchodźcie z niemi w żadne układy, nie zasypiajcie w okropnym zaufaniu, ponieważ byłoby już za późno bronić waszego placu.

Minister policji pisał do Prefekta Policji co następuje: Obowięzuję cię Ob. Prefekcie, ażebyś z murów *Paryżkich* kazał pooddziać opisanie mniemanych prospektów kolegium *Nawarjskiego*. Gdyby zabobonność jedney zapaloney sekty potrafiła skazać opinią publiczną w swym źródle i w serca młodych obywatelów rzucić niebezpieczne ziarno duchowney niezgody, Rząd naproźnoby uślował zawzięte pogodzić partye; sam nawet czas niepotrafiłby przywrócić wewnętrznego pokoju, iaki nam zapewniają nasze Republikanckie ustawy, a następne pokolenia nieprzeistawiałyby się wyrzynać w imię Nieba. Policja ma kierować duchem publicznym zbawienniejszą drogą, i zwracać go ustawicznie do prawideł rozumu i filozofij.

Medal wybity do kolumny Narodowej ma z jedney strony wyobrazenie pierwszego Konsula z napisem: *Bonaparte pierwszy Konsul, Cambaceres i Lebrun, drugi i trzeci konsulowie*. Z drugiej: *pierwszy kamień kolumny Narodowej położony przez Lucjana Bonaparte ministra związkow wewnętrznych 25. Messidor r. 8. (14. Lipca 1800.)*—W około Lud *Francuski* swoim obrońcom Umieszczono tamże medal wybity z powodu zwycięstwa pod *Marengo*, i niektóre inne służące na oznaczenie tej epoki.

Głos miany na polu *Marsowym* przez Ministra związkow wewnętrznych *Lucjana Bonaparte*, pełen jest wymowy i wielkich prawideł. Wystawiwszy w nim pierwsze Rewolucyj przemiany, wyraża: „Lecz dla czegoż umysł ludzki rozpościerał całą swą siłę, nie zawsze ją wstrzymać potrafił. Często przyjaciele Ojczyzny zakładali tamę, którą mniemali być nie przełamana, a którą wkrótce gwałtowny potok w swoim porywał biegu; pozbawieni odwagi, jedni uśtapili przed burzą, inni stali się jej wściekłości ofiarą, a wolność w obcą postać przybrana, stawała się kolejno igrzyskiem i bożyfzchem namietności morderczych. W ten czas to nastały okropne lata, dni żałoby, i wojny zawzięte. Czas ten należy do dziejow zapalczywości ludzkiej, i niech

zdaleka przed naszą znikną pamięcią. Jeżeli nasza Rewolucya tyle oplakanych zdarzeń przyniosła, ileż ta wielka i z takim kosztem nabyta nauka powinna nas uczynić na losy ludzkie czulemi. Uważając bieg zdarzeń dzielących dzisiejszy moment od tego, którego obchodzimy rocznicę, znajdziemy za każdym krokiem powody lękania się politycznych burzów. Doświadczanie naszych nieszczęść powtarza nam, iż niemożna przewidzieć ich końca, a ta uwaga zwraca nas do polubienia zgody, której dziś uroczystość święcimy. Jeżeli lud nasz łagodny i oświecy był w zamęt rewolucyjny wtrąconym, można się dziwić że ludzie są tak iak i Narody słabemi. W pośrodku ciemnej pomroki, na tym morzu od przeciwnych zewsząd wiatrow miotanym, iakż ręką bezpiecznie styrem władać potrafi. Nikt nie uważa drogi, nie słucha sternika, nie poznaje najwierniejszego przyjaciela, i często pod najsroźszego wroga zaciąga się znaki. Nikt swojego niepostrzega błędu aż w momencie gdy światło zabłyśnie, i każdy się w ten czas zadziwia nad oddaleniem od portu u którego stanąć zamyslał. Dziś panowanie błędów i zamieszania ustało, a pamiątka jego niech na zawsze zginie. Lecz potomność wiedzieć będzie o wojnie dziesięcioletniej geniuszem i mężstwem wławioney; te czternaście armii Rzpltey idące z całą *Europą* w zapasy, nayodlegleysze wieki zadziwią. Niedoświadczenie wszystko wewnątrz niszczyło, geniusz wszystko naprawiał zewnątrz. Zapalczywość panowała w Radach, a heroizm znajdował się w obozach. Nieubłagana prokrypcya broczyła nasze pola krwią braterską, a nasi żołnierze godząc mężstwo z ludzkością, zwyciężonym nieśli wsparcie nieprzyjaciółom. — Wolność wszędzie po naszych miastach gwałcona, nie była iak tylko głuchą na ięki narodu furją, lecz wznoszące się na wszystkich naszych granicach zwycięskie okrzyki, tłumiły wewnętrzne wrzaski ofiar, i ukrywały nas przed szysderstwem świata. — Gdy monumenta dające naszym miastom ozdobę, w jednej części zburzone, w drugiej zagrożone były zburzeniem, tym czasem wojownicy nasi przez swoje zwycięstwa wzbogacali naród wybornemi starożytnego kunsztu dziełami, nasze świątynie stroiły się w nieprzyjacielskie chorągwie; gabinety napełniały się posągami, obrazami, i nayradszemi rękopismami *Grecyi* i *Rzymu*; a tak w pośrodku zawziętej wojny przysposabiały się okazałości i rokoszowe pokoiu. Słowem, rozum był na wygnaniu, lecz nas nieodstępowało zwycięstwo. Sława i uwielbienie bez granic dla czternaestu armii Rzpltey! — Po odradzała-

cych się bezustannie przeszkodach, widzimy się dziś u tej mety, któreśmy przez dziesięć lat na próżno dosięgnąć pragneli. Dziś naród wrócił się do uczuciów patryotycznych i wspaniałych, iakimi się zalecił w pierwszych dniach Rewolucyi. Potwierdzona przez iednomysłne zezwolenie ustawa, zagruntowała na filnych zasadach Konstytucyą; zachodnie strony *Francyi* zaspokoione i *Francyi* powrocone; władza cywilna przez sądowniczą władzę zabezpieczona, nadała wszystkim obywatelom spokojność i bezpieczeństwo, bez których nie ma oyczyny. Y iak gdyby dla tryumfu dnia tak pięknego, nie było dosyć na powrocie prawdziwego patryotyzmu i zgody, zdaie się, iż dla większej onego świetności, podobalo się zwycięztwu pomnożyć jego cuda. Przeszyła ie sobie sława po szczytach *Alpów*, a odgłosy onych od *Renu* do *Eridanu*, i od *Dunaju* do *Nilu* powraciały odbijając się z większą siłą o te wspaniałe sklepienia, które zgromadziły razem naczelników kraju, i najślawniejszego z wojowników naszych. Najślawniejszego z wojowników! nieśtaty, nie wszyscy powrocili z tryumfem. Zwycięztwo nie uchroniło ich od razu śmierci. — *Francuzi*, na te smutne słowa, wasze oczy z boleścią obracały się ku tej pogrzebowey urnie opasanej laurami i chorągwiemi. Bohaterowie na polu sławy polegli, byli zawsze celem poszanowania Narodów, lecz gdy pokoy był iedynym bitew zamiarem, na ten czas stała się tym bardziey uszanowania godnemi. Grobowiec *Desaix* jest tym świętym oznaczony znamieniem, równie iako i miejsce na którym pod nieprzyjacielską włócznią upadł naypierwszy Grenadyer Rzpltey; pamiątka ich przejdzie w wieki, a ich imiona uczynią sławnemi te monumenta, na których będą wyrzute. O *Francyo!* Rzplta na krwi tylu Bohaterów i ofiar zagruntowana! niech konstytucya tym szacowniejsza, im cię więcey kosztowała, niech zgoda wszystkich nieszczęść naprawicielka, będzie na zawsze tobą opiekującym się bostwem!

z *Bruxelli* dnia 24. Lipca.

Liczbą okrętów *Angielskich* pod *Dunkierką* codzień się więcey pomnaża. Uważano, iż nieprzyjaciel ma rozmaite statki do zapalenia służące nowego wynalazku. Dwa są nadzwyczajney wielkości i mieszczą w sobie procz rozmaitych palnych materyałów, bomby, kule z łańcuchami &c. zgola wszystko to wymierzone jest na zniszczenie floty lub portu. Widziemy przeto, iż nieprzyjaciel gotuje się na nowe przedsięwzięcie. Dla czego iedna fregata która za magazyn prochowy służyła, wprowadzona została do wewnętrznego portu.

Reszta fregat może będzie rozebrana. Jedna kompania kanonierów posłana została do zamku *Risban*; a garnizon *Dunkierki* znacznie jest wzmocnionym. W tymże samym czasie nakazano założyć nowe szanie i baterie na wzgórkach piaszczystych. Między *Nieuport* i *Osten-dą* krążą także rozmaite okręty *Angielskie*.

Jeżeli terazniejsze zawieszenie broni zadney nie podpadnie zmianie, na ow czas Pierwszy Konsul *Bonaparte* z *Paryża* do armij *Reńskiey* wyedzie i rewią nad nią odprawi. Przedsięwzięcie podróży swoją przez *Niderlandy* do *Duseldorfu*, *Moguncyi*, *Strazburga*, a ztamtąd do armij *G. Moreau*, zkąd może z sobą pokoy przynieść.

z *Hagi* dnia 16. *Lipca*.

Papiery nasze podniosły się na 4 procent, za odebraną wiadomością o zawieszeniu broni w *Niemczech* zawartym. Ta nowina sprawiła tu wielką radość, gdyż ją poczytują za poprzedzającą zorzę powszechnego pokoju.

Zapewniają, iż wojska nasze odebrały rozkaz wrocenia się od *Duseldorfu*. *G. Augereau* jeszcze się tam znajduje.

Przybył tu Generał *Francuzki Carteaux*.

W tych dniach weszło tu 6 kompaniów wojska *Francuzkiego*, słychać, iż załoga nasza znacznie jeszcze wzmocnioną będzie.

Wczoraj na wysokości *Scheweningen* pokazały się rozmaite okręty *Angielskie*. Część załogi naszej zaraz się tam udała, lecz *Anglicy* już się na morze byli odsuneli.

Trzech emigrantów *Francuzkich*, którzy z *Anglij* przez kraje naszej *Rzpltey* do *Francyi* iechać chcieli, zostali aresztowani, kazano im w 48 godzinach z krajów *Rzpltey* wylecieć.

Kommissya udzielną oznaczyła wydatki roczne *Rzpltey* na 42 miliony 620 tysięcy złotych. Zrzódła na zastąpienie tych wydatków są podatki na dobra stałe, podatki od najmu domów po 7 od sta, podatki na służących i konie, podatki na wino, sol, tabakę, kawę, cukier &c.

z *Frankfortu* dnia 22. *Lipca*.

Jedna z naszych Gazet donosi, iż podług ostatnich wiadomości z *Peterzburga*, Imperator *Rosyjski* zakazał przywozu do swoich krajów towarów pochodzących z fabryk *Angielskich* i *Austryackich*.

Marynarka *Hollenderska* pomimo niezmiernych sił które poniosła, składa się teraz z 10. liniowych okrętów i tyluż fregat.

W ogólności wojska *Niemieckie* zajmują prawy brzeg *Menu* i lewy brzeg *Niddu*, a *Francuzi* lewy brzeg *Menu* i prawy brzeg *Niddu*.

Główna kwatery *Francuzka* ma być przeniesiona do *Dillingen*. W ogrodach przed bramą *Bokenheim* wkwatrowanych jest 900. *Francuzów*. — Inne linie zajęte już są podług konwencji przez obie armie. Przeznaczają tu *Augsburg* za miejsce kongresu, lubo z strony *Rzeszy* dopraszają się o *Ratyzbone*.

Armia demarkacyjna nierozeydzie się przed zawarciem pokoju, niektóre tylko regimenta poydą na bliskie kwatery.

W *Karlsbadzie* wszelkie gry zakazane są pod karą 300 Czer: Zł:

Miało *Prezburg* w *Węgrzech* zupełnie się spaliło. Podług listów z *Madrytu* bywający gubernator *Hiszpański* w *St Trinidad* *Don Chacon* za poddanie tej wyspy *Anglikom*, został rozstrzelany.

Akademia w *Tubingen* odebrała naganę od *Xiążęcia Wirtemberskiego*, iż dała odpowiedź na znany list okolicy, w którym *Bonaparte* imieniem Instytutu Narodowego przekazał towarzystwom uczonym zapytania do rozwiązania, a to dla tego, iż bez zezwolenia *Xiążęcia* i wciągu trwającej wojny. Tym czasem *Gazeta Wiedeńska* zapytania te w całej osnowie umieściła.

Fizyk *Fell* czyni doświadczenia ogrzewania i gotowania za pomocą zwierciadeł palnych, przez które można kruszce, a nawet i dyamenty w kilku minutach stopić. Ma nadzieję dobrego użycia tych zwierciadeł do browarów i piekarniów z oszczędzeniem drzewa.

z *Medyolanu* dnia 13. *Lipca*.

Od kilku dni armia *francuzka* czyni poruszenia, wskazujące bliskie rozpoczęcie kroków nieprzyjacielskich. Połowa armij stoi nad *Ogljo*, druga na prawym brzegu *Po* w okolicy *Parmy*, *Modeny*, *Reggio* &c. Armia Cesarzka z swojej strony czyni przygotowania do obrony, i całe *Mincio* osadzone jest redutami i artylleryą.

z *Peterzburga* d. 18. *Lipca*.

Na dniu 10. Imperator rozkazał manewrować flotylli do zakonu *S. Jana Jerozolimskiego* należącej. Sam znajdował się z obu synami swymi na jednym kutrze, którym sterował *Admirał Hri Kuszelew*. Wieżdżając do stanowiska *Petershoff*, witany był wystrzałem ze wszystkich okrętów zakonu, poczym sam Imperator na innym statku kommanderował flotyllą, która rozmaite z powszechną satysfakcją czyniła manewry.

DODATEK.

D O D A T E K DO GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 8. SIERPNIA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Paryża d. 24. Lipca.

Kroki nieprzyjacielskie równie w Niemczech iako i we Włoszech ustały. (Dzienn: urzędowy.)

Fundusze publiczne podniosły się w górę, ponieważ przybycie Hr: de St Julien wzmochniło nadzieję pokoju. Ten negocyator Cesarfski znajdował się dnia wczorayszego na operze z Panią Murat i iey małżonkiem, którzy go zaprosili do swojej łoży. Był on w pospolitym ubiorze i bez żadnego znaku okazującego charakter w jakim do Paryża przybył.

Dziennik wolnych ludzi donosi, iż G. Jourdan mianowany jest nadzwyczajnym ministrem do Turynu dla ułożenia Piemontskiego Rządu.

Dowiadujemy się z Włoch, iż G. Massena nałożył kontrybucyą miliona frankow na Rzpłtę Lukaińską, za to, iż w swoich aktach znieważała Rzpłtę Francuzką, iey Rząd, i znakomitych obywatelów. Tenże wódz wydał proklamacyą do Piemontczyków, żaląc się na ukazujące się poruszenia insurrekcyjne w niektórych Prowincyach Piemontu. „Lękajcie się, (wyraża w tej Proklamacyi) lękajcie się ażebyście niezwrocili przeciwko sobie tych armii, które na waszą przyszy obronę, i niezaczepiajcie woioowników, którzy niosą wam przyjaźń &c.

z Berny d. 19. Lipca.

Kommissya mianowana do uczynienia raportu względem listu przyznanego generalnemu sekretarzowi Mousson, oświadczyła dnia dzisiejszego, iż to pismo było fałszywe i zmyślone. Podług tego Trybunał Kantonu wyda niezwłoczny wyrok ogłaszający nieważność oskarżenia przeciwko Ob. Mousson.

Armia odwodowa jest w marszu ku Włochom. Generał kommanderujący Brune i szef głównego sztabu Mathieu Dumas, przybyli już do Genewy.

Donoszą z Włoch, iż część fortec Piemontskich zostanie zburzona; zaczęto już burzyć zamek Bard; Z tego wnoszą, iż Piemont może będzie przyłączony do Rzeczypospolitey Cisalpińskiej.

z Strazburga d. 21. Lipca.

Generał Klein przemieścił swoją główną kwatery z Schuttern do Gegenbach, i rozkazał zająć dolinę Kinzig.

Artykuł z Dijon w dzienniku departamentu Cotes d'Or umieszczony, zawiera w sobie co następuje: „Nadzwyczajny kurjer dnia wczorayszego zrana do głównej kwatery przybył, doniósł o bliskim rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich we Włoszech. Lubo przednia straż armii odwodowej odeszła, i czternaśta pulbrygada oraz inne korpusy w marsz się udały, pewną teraz jest rzeczą, iż będziemy mieli oboz w naszych okolicach, lecz ten będzie mniejszy od tego, jaki był wprzód zapowiedziany. Wycinają tu już drzewa na stawianie chatów żołnierskich.

Od brzegow Menu d. 21. Lipca.

Przy wkroczeniu G. Lecourbe do kraju Gryzonow, 300. ludzi od regimentu Szwajcarskiego Bachman dostało się w ręce Francuzom; strzelec Voralbergu wiele także ucierpieli. Przed zawartym rozejmem przybyło do kraju Wirtemberskiego świeżych tyśiąc Francuzow.

Dla przyspieszenia pokoju, mówią iż Bonaparte sam w osobie swojej uda się na miejsce kongressu, wraz z Ministrem interesów zagranicznych Talleyrand.

Wiść do Xieztwa Neuburg należąca, pozostanie pamiętną w dziejach wojennych 18go wieku. Dnia 13. Sierpnia 1704. bitwa pod tą wsią stoczona, kosztowała Francuzow bardzo wiele ludzi i przyniosła utratę zwojowanej Szwabii. Przed 4. tygodniami G. Lecourbe przedsięwziął pod tą wsią śmiało przejsć przez Dunaj. Przez to G. Kray przymuszony został z odstąpieniem magazynow wyjść z pod Ulmu i Szwabią opuścić.

z Kolonij dnia 25. Lipca.

Woyska Francuzkie i Batawskie nieustannie przez to miasto i jego okolice przechodzą; te które się tu od kilku dni znajdowały

ły, poszły ku wyższemu *Renowi*. Straż mieyska objęła tego poranku stanowiska wojskowe. Wpołudnie udało się w tę samą stronę kilka Regimentów kawalerji.

Dziś spodziewamy się wielkiej liczby innych wojsk *Francuzkich*, które na toż samo udadzą się przeznaczenie. G. *Rostollant* szef wyższego Iztabu w tym korpusie, przejeżdżał tu tego poranku i udał się potym do *Bonn*.

Donoszą także o rychłym przybyciu Generała *kommenderującego Augereau*.

z *Augsburga* dnia 25. *Lipca*.

Dnia wczorayszego o godzinie 11. przed południem przybył tu Generał *Komine: Moreau*, wraz z szefem głównego sztabu Generałem *Desfolles* i stanął w pałacu Elektorskim. Pewną jest rzeczą, iż główna kwatera armij *Francuzkiej* przeniesiona będzie do *Dillingen*, gdzie już wszystko do tego jest przygotowane. Szrodek armij *Francuzkiej* rozłoży się wzdłuż *Dunaju* na obydwóch brzegach tej rzeki, zaczawszy od *Gunzburg* aż do okolic *Ingolstadu*, ażeby się nieoddalać od *Ulmu* i *Ingolstadu*, i być zawsze w stanie strzeżenia tych fortec. G. *Lecourbe* z prawym skrzydłem pozostał w wyższej *Szwabji*. G. *Richepanse* z swoją dywizją zajmie Księstwo *Wirtemberskie*, inne zaś wojska lewego skrzydła rozstawione będą wzdłuż *Menu*, *Rednitz* i *Altmühl* aż do *Ratyzbony*, a to dla zajęcia linii przez rozeym oznaczoney.

W *Dillingen*, *Nordlingen*, *Donauwerth* i *Gunzburg* zbierają znaczne magazyny dla armij Generała *Moreau*.

z *Ratyzbony* dnia 25. *Lipca*.

Ostatniej nocy przejeżdżali tedy dwaj kuryerowie, *Pruski* i *Batawski*. Mowią, iż wiozą depesze do Generała *Moreau* ściągające się do ważnych na stronę Elektora *Bawarskiego* negocjacyow.

Dnia 26. *Lipca*.

Miasto nasze, które musi opatrywać 10 tysięcy wojska *Francuzkiego*; zostało jeszcze uciążone nałożoną przez G. *Moreau* kontrybucją od 400,000. liwrow, które w 4 terminach od 10 do 10. dni pod karą egzekucji i wybrania zakładników wyliczone być powinny. Ponieważ miasto nie znalazło się w stanie zapłacenia tej summy, przeto na dniu wczorayszym wysłał deputacją do G. *Moreau*. Wielu posłów interessuje się za miastem, a nawet sam G. *Grenier* popiera przełożenia jego. Stan miasta naszego jeszcze się bardziej pogorszył jeżeli prawda że G. *Klenau* odebrał rozkaz nie przepuszczania żadnej żywności z prawego brzegu *Dunaju* na lewy, a zatym i do *Ratyzbony*.

Ogłoszono tu następującą Proklamacyą. „W konferencyi, która na dniu 25 odprawiona została między G. *d'Aulanne*, kommissarzem wojennym *Lefort* i deputowanemi miasta, postanowiono jest, iż każdy żołnierz więcej od gospodarza swego biorący nad półtora funta chleba, trzy ćwierci funta mięsa, i jedną kwartę piwa, surowo karany będzie. Ponieważ każdy mieszkaniec w tym urządzeniu może spostrzegać dowody sprawiedliwości i względności Generałów *Francuzkich*, przeto spodziewamy się, iż obywatele i mieszkańcy nie przestaną iak dotąd dobrego swego z wojskami *Francuzkiemi* obchodzenia się.“

Obywatel *Percy* pierwszy chirurg armij *Reńskiej* *Francuzkiej* i Dyrektor nowej polowej chirurgji, sam opatruje rannego młodego Xiążęcia *Lichtenstein* w *Schongau*, za co od żony jego odebrał list w czułych i wdzięcznych wyrazach.

z *Manheimu* dnia 26. *Lipca*.

Wojska *Francuzkie* pod kommandą Generała dywizji *Delaborde* przeszły tego poranku *Ren* przy *Manheimie*, i obrocily się jedne ku *Heidelbergowi*, inne przez *Schwetzingen* ku *Bruchsal*. Zda się, iż zajmą kraj pomiędzy *Menem* i *Renem* w rozeymie oznaczony. Do *Manheimu* weszło tylko 30 do 40 ludzi którzy wraz z strażą mieyską stoją przy bramach.

z *Frankfurtu* d. 26. *Lipca*.

Na dniu wczorayszym weszło do miasta naszego dwa tysiące infanterji i 400. kawalerji *francuzkiej* z artylleryą, rozwiniętymi chorągiewkami i muzyką. Zostali rozstawieni u obywatelów tutejszych, i dopoty pozostać mają, dopoki miasto 800,000. liwrow kontrybucji niezapłaci. *Bergstraße* osadzone jest jedną pułbrygadą. Po rozmaitych ulicach miasta naszego rozstawione są warty co 10. lub 15. kroków. Bramy miasta są zamknięte, i niewypuszczają nic iak tylko wozy pocztowe. Magistrat wysłał na dniu dzisiejszym deputacją do G. *Moreau*. Jeszcze mamy nadzieję ulgi albo od tego Generała, albo od samego *Bonaparty*.

z *Medyolanu* d. 20. *Lipca*.

Od czasu przybycia wojsk *francuzkich*, Rzpłta *Cisalpińska* uskuteczniła nowy zaciąg wojska około 10. tysięcy ludzi, między którymi znajdują się wiele zbiegłych od korpusu *Rohana*. Te wojska połączone z wojskami *Cisalpińskimi* które przybyły z *Francji*, formują armią około 25. tysięcy ludzi złożoną.

Dnia 8. *Francuzi* weszli do *Luki* i postanowili tam Rząd tymczasowy pod imieniem Rzpłtey *Lukańskiej*. Mowią iż ten kraj do Rzpłtey *Cisalpińskiej* przyłączonym zostanie.

z Konstantynopola dnia 26. Czerwca.

Porta odebrała nowe depesze od kapitana Baszy. Ten admirał przybył do *Alexandryi* z swoją flotą, na której znajdowały się wojska lądowe. Armia W. Wezyra odbiera nowe posiłki. Wkrótce spodziewane jest zupełne uścisnienie *Francuzów* z *Egiptu*; wyszły stąd statki przeznaczone były do przewiezienia omych. Zdać się rzeczą pewną, iż pierwsza konwencja zawarta między W. Wezyrem i Generałem *Kleber*, została przywiedziona do skutku, lub przynajmniej była zasadą nowych układów. Zaraza szerzy się w *Egipcie*. *Sir-Sidney-Smith* wypłynął z *Rodu* dla powrotu do *Alexandryi*.

Mówią, iż *Anglicy* pod komendą Pułkownika *Murray* opuścili cieśninę *Suez* i cofnęli się do *Coschir*.

z Filadelfji dnia 2. Czerwca.

Prezydent Zjednoczonych Stanów kazal ogłosić Proklamacyę, której treść jest następująca: Ponieważ kryminalny spiszek złośliwie w przeszłym roku przeciwko Prawej Władzy Stanów przez rozmaite Osoby *Hrabstw Northampton, Montgomery, i Bucks* w *Pensylwanji* knowany, był wczesnie i bez żadnych towarzyszących spiskom zaburzeń ukarany; ponieważ łokoyność, porządek, i podległość Prawom w tych Hrabstwach zostały przywrócone, i gdy obłąkane i uwiedzione Osoby uznały swoją powinność i posłuszeństwo, przeto stało się dla dobra publicznego rzeczą niepożyteczną rozpoczynać nowy proces przeciwko współnikom pomienionego spisku etc. Z tego powodu Prezydent oświadcza zupełnie i całkowicie przebaczenie tym wszystkim, którzy się przyłożyli do Insurrekcyi etc.

Ta łaskawość oraz darowanie kary trzem Obywatelom *Ilkazanym* na śmierć za spiszek przeciwko Rządowi, *łprowiła* najlepszy skutek na umysłach Ludu.

z Rzymu dnia 5 lipca.

Za przybyciem do tej stolicy *Oyca S.* pierwsze Jego *Rzrania* zostały obrocone na ratowanie ubogiej klasy ludzi. Cena chleba jest zmniejszoną, i przewidziano środki ażeby ta żywność zawsze znajdowała się w obfitości.

Król *Jmć Sardynski* jest tu spodziewany tego wieczora z całą swoją familią i świtą. *Hrabia de Chalmbert* Minister *J. K. Mci* przybył tu dnia wczorajszego.

Dnia 25 Czerwca ogłoszono w *Lorecie* Proklamacyę w której wyrażono jest: iż Jego Świętobliwość obeymuje nadzór rząd swoich krajów, ma zamiar powrócić im też samę administracyę iaką była przed Rewolucyą. Lecz ponieważ zupełna odmiana wszystkich części tymczasowego rządu przez Cesarza *Jmci* wprowadzona, byłaby w tym momencie niepodobną do uskutecznienia z przyczyny krótkości czasu, i dla niedostatku lub oddalenia rozmaitych urzędników, i ponieważ z innej strony byłoby niebezpieczeństwem wstrzymać zarazem rozmaite dyrekcyje i Administracyje w swoich funkcjach: *J. S.* zważywszy przeytm, iż ponawiając dawne urządzenia, można by pomiędzy niemi znaleźć takie które przez skutek powszechney Rewolucyi która wszystko zniszczyła lub wszystko *łkaziła*, potrzebowaliby nowego rozstrząśnienia i nowych układów. Z tego powodu *J. S.* sądzi, iż w tym momencie dosyć będzie na zniesieniu dwóch tymczasowych Regencyj w *Ankonie* i *Peruzie* postanowionych, pod których Zwierzchnością znajdowały się wszystkie inne Prowincye i wewnętrzna Departamenta: *J. S.* *Itanowi*, iż kraj który był rządzonym przez Kommissye Cesarzkie, be-

dzie tymczasowo podzielony na sześć Juryzdykcyow pod rządem sześciu Pralatow wybranych w gronie świętego Kollegium. Ci Apolitojscy Legaci rządzić będą w Imieniu *Oyca S.* pod powagą Sekretaryatu Stanu, iak czynili dwie Regencyje w Imieniu Cesarza *Jmci* pod Zwierzchnictwem *PP. Kommissarzow de Cavallar i della Gherardesca* etc.

Mówią, iż wojska *Neapolitańskie* nie uścisną z *Państwa Rzymskiego* aż po zawarciu pokoju, i że Król *Neapolitański* zathowa sobie *Xieftwo Benewentu*, całkiem w krajach *Neapolitańskich* zamknięte.

Dowiadujemy się z *Neapolu*, iż 4 tysiące wojska *Rosyjskiego* wylądowawszy do *Gaiety*, stanęli w tej twierdzy na garnizonie.

Powrocie krajów Papieżowi przez Cesarza już nastąpiło. Rozciąga się jednak tylko aż do linii trzech Legacyow.

PUBLICANDUM.

Es ist bemerkt werden, dass öfters von Supplicanten für erhaltene Sparteley freye Resolution Inflationen Gebühren gefordert und resp. bezahlen werden, ohne dazu verbunden zu seyn. Dem Publico wird daher hierdurch zur Nachricht und Achtung bekannt gemacht, dass den Kammer Bothen, welche Verfügungen der unterzeichneten Koenigl. Krieges und Domainen Kammer insinuiert, nichts und nichts mehr an Gebühren bezahlt werden darf, als auf per Verfügung selbst bemerkt ist. — Warschau den 19. July 1800.

Koenigliche Südprenslische Krieges und Domainen Cammer.

Gdy się doszregło, iż od Suplikantow za odbierane bezpłatne Rezolucyje, częstokroć nadgrody iakieys wymagano, którą też Suplikanci nie będąc wcale do tego obowiązani wypłacali; czyni się przeto Obwieszczeniem niniejszym Publiczności wiadomo, iż Wożnym Kameralnym Rezolucyje niżej podpisanej Kamery *J. K. Mci* Woienno Ekonomiczney przynoszającym, nie należy się nic wcale i nic więcej iak na wierzchu Rezolucyi jest wyrażono, za oddanie takowej zapłacić. — w Warszawie dnia 19. Lipca 1800.

Kamera *J. K. Mci* Pruski Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Zur Verhütung der Anterschleife mit fremden Tobacken ist festgesetzt worden, dass der hinführo einzubringende fremde Toback ohne Unterschied bei dem ersten damit zu berührenden Eingangs Zoll Amte gestempelt oder gesiegelt werden soll. Die jetzigen vorhanden gewesenen Bestände an ungestempelten Tobacken sind auch bereits sämtlich auf genommen und besiegelt worden, so dass auf dem erlaubten Wege keine ungestempelten oder ungesiegelten Tobacke im Lande fermer vorhanden sein können. — Es wird daher jedermann in specie das mit Toback handelnde Publicum hierdurch gewarnt, von jetzt an keine andere als gestempelte Tobacke an sich zu kaufen und die einzuführenden fremden Tobacke auf dem ersten Grenz Zoll Amte gehörig stempeln zu lassen, indem von nun an alle Tobacke die mit keine stempel oder Siegel einer Zoll oder Consumtions Steuere Behörde versehen sind und bei irgend Jemanden wes Standes er sey vorgefunden werden sollten, als heimlich und in fraudem der Gefülle eingebracht betrachtet, die Tobacke sofort confiscirt und dem Eigenthümer wegen unterlassener Verzollung der Defraudations Process formirt werden soll. — Warschau den 18. Juny 1800.

Königl. Sudprens: Provincial Zoll und Consumtions Steuer Direction.

Końcem zapobieżenia Defraudacyom co do Tabaki obcey ustanowiono iż od tąd wprowadzić się miana Tabaka zagraniczna, przy pierwszej na trakcie będącay Komorze celney bez rożnicy Stieplem opatrzona lub pieczętowana być ma. — Wszelka nie stieplowana Tabaka w kraju już będąca, już zapisana i pieczętowana została tak dalece że żadna nie stieplowana lub niepieczętowana Tabaka dobrym sposobem w Kraju więcej znajdować się nie może. — Przestrzega się zatem każdego a inspicie Publiczność Tabakę handlującą aby od tąd nie innę tylko stieplowaną Tabakę kupiła a wprowadzić

mią obcą Tabakę pierwszej Komorze celney końcem sieplo-
wania podać, gdyż odtąd wszelka Tabaka, sieplem lub pie-
częcią iakiey Komory celney lub Konsumcyney nie opatrzo-
na, przykim iakieykolwiek bądź kondycyi znaleziona iako
potajemnie i z pokrzywdzeniem cła wprowadzona uważana i
natychmiast konfliktowni właścicielowi oneyże względem nie
opłaty cła Defraudacyjni Proceśs formowany być ma. — w
Warszawie dnia 18. Czerwca 1800. roku.

Krolewska Południowa Pruska i Konsumcyneych Do-
chodów Dyrekcya.

Es ist zur Bequemlichkeit des handelnden Publici be-
schlossen worden von dem ehemals in der Stadt Plock ge-
haltenen Jahrmärkten, vier Jahrmärkte wieder herzustel-
len. Es werden daher für die folge diese vier Jahrmärkte,
jedesmal zwei Tage hintereinander gehalten werden, wo-
ran der erste zum Vieh und Vollhandel und der zweite
zum Krahmmarkt bestimmt ist. Sie fallen auf folgende
Termine: der erste Jahrmarkt fällt auf den Montag nach
Trinitatis an welchem Vieh und Vollhandel, und Tages da-
rauf den Dienstag Krahmmarkt gehalten wird, der 2te
auf den Montag und Dienstag nach dem 15ten Sönnitage
nach Trinitatis; der 3te auf den Montag und Dienstag nach
dem ersten Advents Sonntage und des 4te auf den Montag
und Dienstag nach Sonntag Estomihi im Monath Februar.
Der erste diesjährige Markt, welcher auf den 8ten und
9ten September a. c. als dem Montag und Dienstag nach
dem 15ten Sonntage nach Trinitatis einfällt, wird für
diesmal am 9ten und 10ten September. Dienstags und
Mittwochs, wegen des am Montag eintrudenden Feiertags
gehalten werden. Die Orts Obrigkeit wird dafür Sorge
tragen, dass den Markt beziehenden handels leuten, die
möglichste Bequemlichkeit, sowohl in Rücksicht des Unter-
kommens ihrer Personen und Unterbringens der Vaaren
und des Viehes, geschafft, als auch auf die erforderlichen
zur Erleichterung, Sicherung und Beförderung des handels
abzweckenden Anstalten getroffen und insbesondere auch
dem aufzutreibenden handels Vieh, dergleichen der Buden
zur Ausstellung der Vaaren bequeme Plätze angewiesen
werden. Es behält bei der Verfaffung nach welcher von den
Marktbeziehern an handegeld für eine große Bude 15 gr.
für eine kleinere die Hälfte mit 7 1/2 gr. preussisch, und
an Vieh-Eintreibes Geld vom handels Vieh und zwar pro
Pferd 3 gr. vom Stück Rind Vieh 1 gr. und vom Schaaff
1/2 gr. preussisch zur Kämmerer bezahlt wird, sein Bewenden.
Den handelnden wird solches zur Nachricht bekannt ge-
macht. — Signatur Plock den 21ten May 1800.

Königliche Neupreußischen Krieges und Domainen
Kammer.

Dla wygody Publiczności handlem bawiący się, udeter-
minowano z Jarmarkow dawniey w mieście Plocku odbywa-
nych, cztery przywrocic Jarmarki. Takowe cztery Jarmarki
będą odtąd przez dwa dni po sobie następujące odbywane,
z których dzień pierwszy Jarmarku do handlu bydłem i weł-
ną, drugi zaś dzień do handlu kramarskiego jest przeznaczony.
One przypadaia w następujących terminach, iako to:
pierwszy Jarmark w Poniedziałek po S. Trocy w którym dniu
Jarmark na bydło i wełnę, na zaistrz zaś we Wtorek do han-
dlu Kramarskiego jest przeznaczony. Drugi Jarmark przypa-
da w Poniedziałek i Wtorek po 13tey Niedzieli po Trocy.
Trzeci Jarmark przypada w Poniedziałek i Wtorek po pier-
wszey Niedzieli Adventowej. Czwarty Jarmark w Poniedziałek
i Wtorek po Niedzieli Estomihi w mieście Lutym. Pier-
wszy tego roczny Jarmark przypadaia w dniu 8 i 9. Se-
ptembris r. t. to jest w Poniedziałek i Wtorek po 13tey Nie-
dzieli po Trinitatis będzie na ten raz odbyty w dniu 8 i 9.
Septembris w Wtorek i Szrode dla Święta w Ponie-
dzialek przypadaiaego. Zwierchność miejscowa starać się
będzie, aby handlującym na Jarmark zieżdzającym się, tak do
umieszczenia ich osob i lokacyi towarow i była wszelka by-
ła wygoda, iako też przysposobienia wszelkiego ulżenia, be-
spiecznienia, i do pomnożenia handlu ściągających się szro-
dkow niemniemy aby bydło na Jarmark zeganemu i pasom do
wystawienia towarow miejsce wygodne obmyślane były.
Dawniejsza uława, podług ktorey kupujący od stanowiska od
pasu dużego 15 gr. od małego połowę 7 1/2 gr. od bydła
wgonnego na sprzedaż od konia po 3 gr. od rogatego bydła
po 1 gr. od owcy po 1/2 gr. pruskiego do kamlarni płacić
mają, utrzymuje się. Oczym Publiczność handlem bawiąca się
uwiadomia się. — Dan w Plocku dnia 21. Maja 1800.

J. K. Mci Prus Nowo-Wschodnich Woienno - Ekono-
miczna Kamera.

In den Königl. Forsten, welche in dem Departement der
unterzeichneten Königlichen Krieges und Domainen Kam-
mer an den Strömen Bug und Narew belegen sind, sollen
eine ansehnliche Quantität Kiefern Holz und zwar vom
Forst Amte Pultusk 4080. flämme. Brock 6485. flämme. Za-
kroczym 5940. flämme. Wyszkow 6924. öffentlich an den
Meistbiethenden mit Vorbehalt der Approbation des Königl.
Neupreuß. Finanz Departements auf dem flämme ver-
kauft werden. Ausser diesem Holze sind folgende forti-
mente 1.) Masten von 70. fuß länge, und drüber 10. bis
14 zoll im zopf. — 2.) Masten von 60. bis 70. fuß. — 3.) Spi-
eren von 70. fuß länge 7 bis 10. zoll im zopf. — 4.) Spieren von
60. bis 70. fuß ditto kron. — 5.) Balken von 54. fuß länge 14
bis 20. zoll im zopf. — 6.) Balken von 48. fuß länge ditto. —
7.) Balken von 52 fuß länge ditto. — 8.) Balken von 36. fuß
länge. — 9.) Rundholz von 54. fuß länge 12. bis 14. zoll stark.
10.) Rundholz von 48. fuß länge, 12. bis 14. zoll stark. —
11.) Rundholz von 42. fuß länge, 12. bis 14. zoll starke. —
12.) Ditto von 36 fuß länge, 10 1/2 zoll im zopf.

Zu Licitations Terminen sind folgende Tage und Oerter
bestimmt: 1) Für das Forst Amt Zakroczym den 4ten Sep-
tember auf dem Königl. Amtshause zu Zakroczym früh um
9. Uhr. — 2) Für das Forst Amt Pultusk den 8ten September
auf dem Königl. Amtshause zu Gurki bis Pultusk früh um
9. Uhr. — 3) Für das Forst Amt Wyszkow der 10te Septem-
ber zu Wyszkow früh um 9. Uhr. — 4) Für das Forst Amt
Brock der 12. September auf dem Königl. Schlosse Brock am
Bug früh um 9. Uhr. — Alle welche dieses Holz zu kaufen
Neigung haben werden hiedurch aufgefordert, sich an
benannten Orten und erwähnten Tagen einzufinden und
demnächst nach eingegangener Approbation des Neupre-
uß. Finanz Departements den Zuschlag zu gewärtigen;
die nähere Bedingungen kann jeder bei dem Oberforst-
meister v. Landwist zu Plock erfahren. — Plock den 15ten
July 1800. — Koemgl. Neupreuß. Krieges und Domainen
Kammer.

Z borow Krolewskich w Departamencie niżej podpisanej
Kamery J. K. Mci Woienno - Ekonomiczney nad rzekami Bu-
giem i Narwią leżących znaczna wielość losnowego drzewa,
iako to: z Amtu Borowego Pultuskiego 4080. pniow. — Bro-
ckiego 6485. pniow. — Zakroczymskiego 5940. pniow. — Wy-
szkowskiego 6924. pniow. Publicznie więcej daiaćemu z ofie-
rzeniem approbacyi Departamentu Skarbowego J. K. Mci Prus
Nowo-Wschodnich ma być na pniu przedane. — Między tym
drzewem są następujące gatunki: 1.) Maszty po 70. stop i
więcej długości 10. do 14. cali w końcu grube. — 2.) Maszty
po 60. aż do 70. stop. — 3.) Drzewo 70. stop długości 7. do
10. cali w końcu grube. — 4.) Takież 60. do 70. stop długie. —
5.) Belki koronne po 54. stop długości a 14. do 20. cali w
końcu grube. — 6.) Belki po 48. stop długości. — 7.) Belki po
42. stop długości. — 8.) Belki po 36. stop długości. — 9.) Drze-
wo okragłe po 54. stop długości 12. do 14. cali grube. — 10.)
Drzewo okragłe po 48. stop długości 12. do 14. grube. — 11.)
Drzewo okragłe po 42. stop długości. — 12.) Drzewo okragłe
po 36. stop długości 10. do 12. cali grube.

Mieysca i termina do Licytacyi oznaczone są następujące.
1.) Dla Amtu Borowego Zakroczymskiego dzień 4. Września
na godzinę 9. z rana w domu Amtowym w Zakroczymiu. —
2.) Dla Amtu Borowego Pultuskiego dzień 8. Septembris w
domu Amtu w Gorkach pod Pultuskim na godzinę 9. z rana. —
3.) Dla Amtu Borowego Wyszkowskiego dzień 10. Septembris
w Wyszkowie z rana o godzinie 9. — 4.) Dla Amtu Borowe-
go Brockiego dzień 12. Septembris w Zamku Krolewskim Bro-
ckim nad Bugiem rano o godzinie. — Wszyscy to drzewo o-
chotę kupić mający zzywają się do stawienia w mieyscach i
dniach wyżej wyrażonych, z zapewnieniem iż po nadeszley
Approbacyi Departamentu Skarbowego Prus Nowo-Wschod-
nich sprzedaż ta narzecz ich nastąpi. Okonających każdy w
Oberforszmeistra v. Laudwist w Plocku dowiedzieć się może. —
w Plocku dnia 15. Lipca 1800. roku. — Kamera J. K. Mci
Prus nowo-wschodnich Woienno-Ekonomiczna.

DONIESIENIE.

W Księgarni Thomsa i Melchina na ulicy Senatorskiej
w Kamienicy Rautenfrauchowskiej pod Nrem 456. znajduje
się nowa książka, pod Tytułem: Zdanie o niedawno wyszłym
dziele pod Tytułem: Xiążd Matłonek nie nowego nie dzi-
wnego, mając razem Rużyć za Odpowiedź. in 8. w War-
szawie 1800. alla ruszica na wodnym papierze zł: 1. gr: 15.
na kleiowym zł: 1. gr: 22. i puł.